

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden va-
sárnap
Felelős szerkesztő:
FUCHS ANTAL.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Árpád-ut 20.,
hova a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adódnak.

Kiadónival: Árpád-ut 20.,
hova a lap anyagi részét illető köz-
lemények és előfizetési pénzek küldendők

Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A rákospalotai szabadelvű párt megalakulása.

Azt susogta a gyenge nyári fuvallat, azt zizegte a szellő érintette falevél is, hogy az országgyűlést még ez évben feloszlatják s most, hogy a feloszlás tényének bekövetkezése nem kevesebb ember ajkáról, mint a miniszterelnökről és nem kisebb helyen, mint az országgyűlésen hangzott el, ez a körülmény Rákospalota község választópolgárait is arra indította, hogy megalakítsák körükben a szabadelvű pártot.

E végből Rákospalota számos tekintélyes választópolgára felkérte Medveczky György Rákospalota község első jegyzőjét, hogy a megalakulás ügyében értekezletet hívjon egybe.

Medveczky György szívesen és gyorsan tett eleget eme kívánságnak és így történt meg az, hogy folyó hó 1-én, csütörtökön este a Kürthy-féle kávéház tágas helyiségei zsufolá-ig megteltek választókkal.

Az értekezlet intézőit valósággal meglepte a választópolgároknak ily nagyszámban való megjelenése, a kik az őszinteség hangján harsányul éltették a szabadelvű-párt jelöltjét Wolfner Tivadart, de kijutott az éljenekből Medveczky György elnöknek is, a mikor kevéssel 8 óra után a helyiségbe lépett és az államrendőrség képviseletében megjelent Kolozsváry Gyula rendőrkapitánnyal való rövid értekezés után az értekezletet megnyitotta.

Első sorban örömeinek adott kifeje-

zést a felett, hogy a választópolgárok oly impozáns számban szívesek voltak az ő meghívására odafáradni, ezt a bizalom jelének tekinté és hálás köszönetét fejezi ki. Majd így folytatta: „Tisztelt uraim! Midőn a közel jövőben meg-ejtendő országgyűlési képviselő választások híre az egész országban erős hullámokat vert, a gödöllői választókerület ezen egyik legnépesebb községe sem maradhat tétlenül. A választópolgárok számos és tekintélyes tagjának óhaját teljesítettem akkor, midőn börtör voltam a tisztelt választó-

kat értekezletre hívni össze a rákospalotai szabadelvű-párt megalakulásacéljából. Mindannyian ismerjük a nemzetünk kormányát kezében tartó liberális-párt elveit, tudjuk, hogy zászlajára a „haladás“ programja van irva s azok az elvek, melyeknek útjain a párt halad. Ő Felsége hön szeretett koronás királyunk elveivel megegyezik. Ezen köztudomású elveket tehát a jelen alkalommal fejtegetni és ismertetni nem akarom, hanem a szabadelvű-párt megalakulása céljából egybehívott ezen értekezletet ezennel megnyitottnak nyilvánítom“. Fel-felujuló helyeslés kísért Medveczky György ezen hatással elmondott beszédét, a mi a beszéd befejeztével döngő éljenzésekben tört ki.

Az éljenzések lecsillapulta után Medveczky György a továbbiakra nézve megjelölte és körvonalozta az értekezlet további teendőit; jelesen kimondatni ajánlotta azt, hogy:

1. A rákospalotai szabadelvű-párt ezennel megalakul s a közel jövőben

tartandó országgyűlési képviselőválasztások alkalmával actióba lép;

2. ennek megtörténte után válassza meg az értekezlet. — illetve a már megalakult párt tisztikarát, ugymint: elnököt, alelnökeit és jegyzőit s végül

3. válassza meg a párt választmányi tagjait és a végrehajtó bizottságot.

A jelenvolt választók ezen indítványokat egyhangulag magukévá tették s a párt elnökévé ellentmondást nem tűrő nagy lelkesedéssel Medveczky György Rákospalota község első jegyzőjét kiáltották ki.

Medveczky György, a ki egyébként mást kívánt az elnöki székbe ültetni, látván a közóhaját, a frappans módon nyilvánuló bizalmat, az elnökséget elfogadta és nyomban ajánlta alelnökkül: Fellner József, Csikós István, K. Farkas János és Juhász János választópolgárokat, pártjegyzőként pedig Vesze-lovszky Béla és Thuróczy Gyula községi jegyzőket, a kik egyhangulag megválasztatták s a kik megválasztásukat el is fogadták.

Majd a választmányi tagok választása következett. Ezekké az egyes polgárok ajánlatára a következők választották meg: M. Tóth János, D. Varga István, Nagy Ignác, Barna István, Koczó János, Cselötei János, Hill Kálmán, Hlavács Kálmán, Broczky Ferencz, Varga Antal, Hruska János és Török János. *Végrehajtó bizottsági tagokul:* közfelkiáltással a következő választópolgárok választották meg: Wagner Manó, Kállay István, Békési Samu, Gonda Dániel, Varga István, P. Tóth András, Joó

A „KÖZÉRDEK“ TÁRCZÁJA.

Spohr hegedű-művész ko- rából.

Derült nap delutánjan egy tizenhat éves ifju ült le egy terebelyes cserfa árnyába, hogy ott részint kipihenhesse uti faradalmait, részint pedig, hogy kintzó éhét csillapithassa sovány eledele elköltésével.

Hetekkel azelőtt lépett könnytelt szemekkel s keserűséggel szívében a lünczburgi pusztán átvezető vándorútjára. Minél inkább fogyott készpenze, annál inkább nőtt gondja, ennek dacára nem csökkent bátorsága, hisz vele volt hű kísérője, sorsadta örömben s bánatban osztozója: forrón szeretett hegedűje. Ezzel ment ki a nagyvilágba, hogy magát tovább képezze s szerencséjét megalapítsa.

De minden reménye meghiusult, midőn a művészekkel bővelkedő Hamburg városában megkezdte működését. Várakozásában keserűen csalódva, kétségbeesve készült visszaférni. Elhagyottként vándorolt a lünczburgi pusztaságon át szakadatlanul gondoskodva a módon, melylyel óhajtott céljához juthatni. Ez ut vezetle őt a cserfa jótékony árnyába.

Ekkor mentő-angyalként sejtelmé támadt. Eszébe jutott a zenekedvelő braunschweigi herczeg, ki maga is hegedűjátékos s ki bizonyára ezeknél fogva a legerősebb támaszt

fogja nyújtani egy a zeneművészet után törekvő fiatal zenésznek.

»El hozza! — kiáltá az ifju — csak egyszer hallgasson meg téged játszani: szerencséd meg van alapítva.«

S mint a vidám napsugár a sűrű ködöt eloszlatja s az árnyékokat száműzi, úgy oszlatta s űzte el a szerencsés ötlet az ifju szomorú hangulatát.

A legmegelégedettebb hangulatban tette meg útját vissza Braunschweigba, hol egy szerény fogadóba szállt.

»Tollat, papírost elő!« — Rövid idő alatt megvolt a kérény, melyet egy várakozásteljes nap után a magas urnak átadandó volt.

Megujult pompában ragyogott a nap s harmatos reggel volt, midőn az ifju művész vidáman, reménytelte kebellet ment keresztül a városon kívül fekvő kerteken s réteken, élvezettel hallgatva a madarak énekét.

A folyón át meglátta már a napsugarakkal beárnyozott urali kastélyt, melynek falain belül még nem látszott ébren lenni senki sem.

»Vajjon mi eredménye lesz lépésemenek?!« — gondolkodék az ifju — s mielőtt gondolatát folytathatta volna, lépteket hallott, körülnevezve, pillantása csakhamar egy egyszerű öltözötű férfiura esett, ki eléje érkezvén, őt azonnal meg is szólította:

— »Ki vagy?«

Az ifju arczába tölt a kérdezőnek s nem kevésbé volt meglepetve, midőn a korai sétában, magát a herczeget ismeré fel.

— »Fenséges ur! nevem Spohr Lajos.«

— »Honnan jössz?«

— »Hamburgból.«

— »Hová megy?«

— »Fenségedhez egy alázatos kérészel, — monda — s atnyujta a herczegnek a kérényét.

— »Micsoda atyád?«

— »Atyám orvos.«

— »Mit tanultál?«

— »Hegedűlni tanultam; gyermekkorom óta óhajtom magamat a zenének szentelni; szülőim szerették a zenét s sokat foglalkoztak azzal, én pedig orákig elhallgattam s igen gyakran könnyekig hatott meg. Mikor egy alkalommal egy ügyes hegedűjátékost hallottam, örült szívem s tisztesen éreztem a vágyat: hegedűművésznék lenni! Szülőimet addig kertem, hogy taníttassanak, mig kéréssemnek eleget tettek. Gyakoroltam azután magamat éjjel-nappal s midőn apám felszólított, hogy válasszak életpályát, keblemhez szorítottam a hegedűt s mondam: »Ehhez maradok örökké hű!« Erre elküldött Braunschweigba, hol *Maucourt* tanítványa lettem.

Egy körut, melyet innen Hamburgba tettem, minden jó eredmény nélküli volt, miért is onnan visszajöttem ide, hogy fenségedet arra kérjem, hogy engem egy elsőrendű mester által taníttasson ki.

A herczeg élénk részvétellel volt az ifju iránt, a ki oly nyíltszívűséggel mondta e

József, Varga Pál, Csanki András belső, Juhász István, Csanki István, Jónás Emil, Vajesuk Pál, Klein Ede, N. Matuz András, Schnedár József, T. Varga András, Molnár István, Fellner Károly, Tóth Károly, Boros Pál, Schönberger Mór, Pintér Sándor, Hennings Vilmos, Friez Pál, Berbuch Ferencz, Szabó Imre, Singer Mór, Róder János, Belek, Tóth András, Ubrankovics Nándor, Sztraka Lajos, Petruzska Ferencz, Stein Dávid, T. Varga Antal, Schwarz Lajos, Spacsek Frigyes, Molnár István, Votcsek Károly, Grubici Géza, Juhász András, Rupp József, Weisz Mór, Kúrti Ignác, Barok Miksa, Blau József, Varsányi János, Péter Pál és Schwartz Adó.

A választás megejtése után Medveczy György pártelnök kihirdette a választás eredményét, megköszönte azt a higgadt, férfias magatartást, melyet a választók az értekezlet lefolyása alatt tanúsítottak, egyben tudatta azt, hogy a szabadelvű párt irodája a *vasut-utca 40. sz.* házában van elhelyezve, a hol az elnökség, a választmány és a végrehajtó bizottság ezentúl állandóan működni fog s a hol a párt hívei mindenkor szívesen láttatnak és a midőn meg kéri a választó polgárokat, hogy ott mentül többen és gyakrabban megjelenjenek, a választó polgárok életével az értekezletet berekesztették nyilvánította.

Megelőzőleg még Csikos István al-elnök mondott határozó beszédet, melyben Wolfner Tivadar jelölt érényeit, kiváló jó tulajdonait és a képviselő-ségre való természetességét esetele azzal az egyszerű, de meggyőző szavakkal, melyek csak azoknak adták meg, a kik a nép között élnek s azok nyelvén beszélni megtanultak. Beszédét folyton élénk helyeslés és harsány éljenzés kísérte. Ezek után az értekezlet a szabadelvű pártkörben való viszonylatásig Wolfner Tivadar életése mellett rendben fejeződött.

A választások előtt.

Nem vagyunk politikai lap, a közelgő választásokat politikai szempontból nem merlegelhetjük, azonban a körülmény meg sem

életorszá, s mindjebban megtetszett neki. A legszívesebb hangon hívta meg kastélyába másnapra, hol tudtára adandja, mi határozottatott ítélet.

Az ifjú művész haza sietett, hogy magát a holnapi fontos napra előkészítse. Majd ruháját keféltette meg, majd hegedűjét vette elő, hogy abból a legesodásabb hangokat, a legedesebb dallamokat csalja ki.

A következő napon a herceg komornyikja előtt állt.

— »Kiesoda maga?« kérde az ifjú, urasági szolgáknál szokásos hanyi-veti hangon.

— Én nem vagyok »maga« — felele Spohr. A herceg ide rendelt engem, s maga jelentsem be, meg pedig azonnal!

Ezen kissé nagy hangon folytatott párbeszéd alkalmánál behatolt a herceg lakosztályába, mert erre nyomban az előszobába lepett a herceg.

Mikor meglátta az ifjút, behívta dolgozószobájába s itt közölte vele ohaját, hogy a hercegnőnél adandó hangversenyen szeretne játékál hallatni.

— »Kiván még valamit?«

— Fenséges ur! komornyikja úgy szólit egeme! »maga« ezt komolyan megkell neki tiltani.

A herceg nevetett s megígérte, hogy a bajon segíteni fog.

Ragyogó arczzal sietett haza. »Hisz majd

zárja ki azt, hogy a választásokkal Újpest és a kerület érdekeiben ne foglalkozunk.

Újpestnek és a kerületnek sokra van szüksége. Újpestnek szolgabírói székhelyre, adóhivatalra, járásbírószágra stb.-re van szüksége. A kerület polgárainak pedig szüksége van arra, hogy érdekei kellő támogatásban részesüljenek.

Tudjuk, hogy a kerület lakossága nagyobb részt földművelők, szőlőművelők és iparosokból áll. Ez a három tényező uralja a kerületet, tehát kell, hogy azok érdeke és abból kifolyólag a gazdasági helyzet javíttassék.

Evről-évről sajnosan azt tapasztaljuk, hogy daczara a buzának és egyéb terményeknek annyira is kis árai vannak, még a gazdákat az elemi csapások minden neme is meglátogatja és így a megélhetést napról-napra súlyosabbá teszi.

Az ellen ugyan nem lehet senki a kerület képviselője sem, de igenis felemelheti a gazdasági érdekeiben befolyásos szavát arra nézve, hogy az államado teirások által anyagi és erkölcsi támogatásokban részesüljön a szegény népet, mely máholnap annyit sem tud bírta és fáradsága után szerezni, hogy tisztességesen megélhesen. Az állam a phylloxera által sújtott szőlőbirtokosokat, vagy olyanokat, kik új szőlőket telepíteni szándékoznak — azon czélból, hogy a szőlőművelést, az ország ezen jövedelmi forrását fejleszthesse — sok kedvezményben részesül, ingyen szőlővesszőkkel, sőt olcsó és könnyen visszatérlelhető kölcsönökkel segíti.

Vajjon eszbe jutott-e valaha a kerület képviselőjének az, hogy ő választóinak ezen életkérdése mellett felemelte volna egyszer is szavát a képviselőházban vagy a kormányban? Mi tőle még komoly és a kerület lakosainak gazdasági viszonyait rendezése érdekében tett felszólalást nem hallottunk. De nem volt alkalmunk azt sem hallani, hogy a kerület lakosainak anyagi támogatása érdekében egyszer felszólt volna. És ha némi apró dolgokban mulattatta is a képviselőházat, a kormány mosolyán kívül egyéb czélt nem ért el.

Hát vajjon az iparosok érdekeiben tett-e valamit? Bizony nem, mert hiszen az iparosok érdeke ott áll most is, a hol állt, az még mindig abban a szánalmas helyzetben van a melyben volt, pedig, ha valamikor, ugy most Daniel Ernő kereskedelmi miniszternek minisztersége alatt, a ki igaz barátja az iparosoknak, sokat tehetett volna, *persze néma gyermekeknek, anyja sem érti szavát.*

Ha a képviselő ur tenni akart volna valamit az iparosok érdekeiben, bizonyára sokkal hozzá járulhatott volna ahhoz, amennyiben az újpesti iparosoknak meg lenne az állami támogatással létesült anyagbeszerzési raktárak és olyan szövetségesü lenne, a mely a kész árukra előleget nyújtott volna az iparosoknak.

hegedűlök én nektek, hogy szemetek, szatok, eláll! — gondola — s hegedűje után nyúlt.

A hangverseny ideje meglétt határozva. Az estély megkezdődött.

Hegeđűjenek hangja szívéhez szólt. Minden érzést hurjaiba öntött; hegedűje beszélt.

A fiatal udvari zenész ennek folytán a legjelesebb mesterek tanítványa lett: áttanulta *Eda* néhez iskoláját s becsavagya nem hagyta nyugodni addig, míg el nem érte a legmagasabb fokot a művészetben, megmutató a jó hercegnék, hogy hegyének napja nem sürgözött mellőlábra.

Igy lett Spohr nagy mestere hegedűjenek s legnagyobb mestere nagy tanítványainak; s lett híressé azon művésze által, hogy a szerző gondolatját megértve, annak szellemében játszott s a tűz, gyengédség s az ezrek mélysege által, mely játékát jellemezte, egész Európát elbűvölte. Sohasem esengett a nagyok kegye után, kik őt kiténtetessel halmazták el, ellenkezőleg, méltóságának s értékeinek teljes tudatában nemcs önérzettel, férfias komolysággal szállt szembe a császárok és fejedelmek változó szeszélyeivel, magáról azonban megelégedkezve, hol azt a művészel érdeke kívánta.

Szóval egy igazi nagy művész lett belőle, kinek hátrahagyott művei ma is remekei a hegedű technikai irodalomnak.

Ságh József.

Vagy mivel veli az iparosok érdeket elősegíteni, vagy mit ért az iparosok támogatása alatt? Talán azt, hogy egy kis névjegyzeki heczzel akarja őket mulattatni? Azzal vajmi keves hasznott csinál az iparosoknak.

Elmúlt már az az idő, a mikor a választó polgárok érdeket képviselőházi bohoczszagokkal vedelmeztek. A választó polgárok nyomorgó helyzetét tettekkkel, valódi támogatással és állami kedvezményekkel kell javítani. A képviselőnek be kell látni a választók szívébe, arcukról beolvasni a sok bánatot és keserűséget és a szeriat eselekedni, de nem a választók bizalmát az ügyvédi iroda fellendülése és saját anyagi hasznára fordítani.

Igy nem lehet a kerületet képviselni, mert így mindenki belátja, hogy a kerület csak a képviselő érdeket mozditja elő, ezl pedig fordított viszonyoknak szoktuk nevezni.

Nekünk az öt év elég volt arra, hogy a kerület képviselőjének meddő tenykedését tanulmányozzuk, ezért nyugodt lelekkel mondhatjuk, hogy nekünk — ha a kerületet nem akarjuk tovább tengődni és lézengeni hagyni — gondoskodnunk kell arról, hogy ezt a bizalmat a mit belé helyeztünk, a bekövetkező választások alkalmával egy érdeme-sebb férfura ruházzuk át, olyanra, akiben megtaláljuk az akaratot és hajlamot a tevékenységre, a kiben meg van az erély és képesség, de meg a kellő anyagi erő is, hogy a kerületet önzetlenül képviselhesse és a kerület polgári érdekeiben tenni is tudjon.

Ha a saját és a kerület érdeket szívünkön hordjuk, akkor adjuk szavazatunkat a kormányparti jelöltre, a ki nem lesz más mint közsegünknek születtje, jeltveője és nagy iparosa *Wolfner Tivadar*, mert a míg a kormányt ki nem elégítjük, addig te kell mondani a szolgabírói székhelyről, adóhivatalról, járásbírószágról, kereskedők és földművelők érdekeinek javításáról, szóval minden kívánságunkról, ezt a körülményt pedig a kerület és választó polgárok sünk meg leginkább.

Ezért polgartársak, tegyék kezeiket szívékre és ugy szavazzanak. Szavazzanak a kerület érdekeiben egy tett-erős, érdemes emberre, a ki a kerület szonyait és polgartársainak bajait ismeri és a kirol meg vagyunk győződve, hogy a kerület összes polgárainak érdekeiben önzetlenül fog működni.

Főleg most a választás előtt figyelmezteljük és ora intjük elfoglalt polgartársainkat erre, nehogy a kerületet veszedelembé sodorják.

A villamos vasutak veszedekése.

A budapesti közuti vaspálya társaság, meg a budapest-újpest-rákospatotai villamos vasut vonalain berendezendő átszállási forgalom tárgyában az előbb nevezett társaság egy beadványban bejelentette a fő és szekv. tanácsnak, hogy az igazgatóság beható tanácskozás után azon megállapodásra jutott, hogy a szervezendő átszállási forgalom tekintetében ragaszkodik azon föltételekhez, melyeket előzőleg már megállapított.

A beadvány szerint azon vonalrész, melyen az átszállás berendezendő lesz, három szakaszra osztik, n. m.: 1. Lehel-utca — nyugati pályaudvar, 2. nyugati pályaudvar — Kossuth Lajos-utca, 3. Kossuth Lajos-utca — Kalvin-ter. A közuti vaspálya-társaság ezen szakaszokra vonatkozólag a Lehel-utcai átszállás alkalmával a 10 kros díjtételt főtartani kívánja, kijelentve, hogy az esetben, ha a budapest-újpest-rákospatotai vasutársaság ezen átszállásra a maga részéről sulyt fektet, mi sem akadályozza abban, hogy a vonalára eső szakaszra a díjtételt négy krajczárral le szállítsa.

A budapest-újpest-rákospatotai villamos vasutársaság azt kívánta, hogy az átszálló forgalom már akkor lépjen életbe, ha a közuti vasutnak nyugati pályaudvar — Karoly-kaszárnya közötti szakaszán a villamos üzem be lesz vezetve.

A közuti vaspálya társaság ezzel szemben kijelentette, hogy nezele szerint az átszállási forgalom jelentősége kizárolag a Kalvin-terre közlekedő vonatokra vonatkozik, s így részleges vonal megnyitás alkalmával az átszállás behozatala czelszerűtlen, kijelentette azonban a társaság egyuttal azt is, hogy amennyiben a hatóság azt kívánja, nem gördit akadályokat az átszállási forgalomnak a föntiek értelmében való megkezdése elő.

A budapest-ujpest-rákospatolai vasút az is kerelmezte, hogy a közúti vaspálya-társaság szobán levő vonalának végpontját a Lehel-utczáig tegye ki, de erre vonatkozólag a kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy az előbb említett társaság kérelme elutasítandó, mert egy vasút sem kötelezhető arra, hogy saját forgalmi érdekeit egy vele versenyző mellékiránynak kitégye.

Ebből ismét az tűnik ki, hogy a közúti vaspálya társaság lépten-nyomon oda törekszik, hogy a budapest-ujpest-rákospatolai villamos vasutat tönkre tegye. Az átszállási díjtétel oly abszurdum s oly indolentiáról lesz tanuságot, a milyennel csak a közúti lovaspálya társaság elhet a türelmes ujjesti és rákospatolai publikummal szemben. Eddig is az ujjesti publikum volt a lovasut fejtés tehene, ezután is azt akarja, hogy az ujjesti publikum juttassa nagyobb osztalékhoz részvényeseit, a kik pedig, mert a nagy osztalékol szeretik, nem törődnek azzal, hogy az igazgatóság tesz e valamit a publikum kényelmére, legkevesbé haragszanak azért, ha a igazgatóság a publikum zsebére figyelemmel nincs. Egyébként megjósolhatjuk, ha a bpest-ujpest-rákospatolai villamos vasut azon törekvése, hogy vágányait a nagykörutig meghosszabbítja, hajótörést nem szenved, akkor a lovasut-társaság aranyjezi napjai az ujjesti vonalat illetőleg megszűnnek s akkor mehet a többi vonalaira osztalék szerzése végett.

S hogy ez így lesz, a legközelebb jövő meg fogja mutatni, mert biztos értesülésünk szerint, a budapest-ujpest-rákospatolai villamos vasut vonalát a nagykörutig igen rövid idő alatt ki fogja építeni.

HIREK.

— **A községi választók összeírására** kiküldött választmány a lefolyt héten megkezdte működését, de tekintettel a választók nagy számára betart meg e héten a míg elkészülnek vele. A választók száma lesz körülbelül 3000 s így négy kerületbe lesznek azok felosztva. Megjegyezzük, hogy ezen most készülő nevjegyzék alapján fog jövő évben a bíróválasztás, ugyszinten az esküdtek választása is eszközöltetni, ha csak addig a főváros-hoz nem esatolnak bennünket. Az összeírás befejezése után a nevjegyzék 5 napra közszemlélre tételük ki s a rákövetkező 5 napon belül lehet rá az észrevételeket beadni. A nevjegyzék közszemlélre való kitétele közzé lesz tevé.

— **Az ujjesti ag. hitv. ev. egyház** ma vasárnap október hó 4-en délután 5 órakor saját templomába toronyszentelesi istentiszteletet tart.

— **Pestvármegye közgyűlése.** Pestvármegye évnegyedes közgyűlése, melynek terjedelmes tárgysorozatot most állítja össze Fazekas Ágost megyei főjegyző, október 12-en délelőtt 10 órakor nyílik meg a megyeház dísztermében.

— **A székes-főváros a szerdán tartott közgyűlésén** jóváhagyta a budapest-ujpest-rákospatolai villamosvasutnak a nyugati pályaudvarig czélba vett meghosszabbítását s most mi sem állja útját, hogy nevezett társaság vonalának e részét minél előbb kiépíthesse.

— **Ellenőrzési szemle.** A közös hadseregbeli tartalékos katonák ellenőrzési szemléje hétfőn es kedden lesz Ujjesten a község-házánál. Azok, kik az idén fegyvergyakorlatot nem tettek, jelentkezzenek, mert meg lesznek büntetve.

— **A tan- és ovodakötelesek összeírása** befejeztetvén, kilünt, hogy azok száma az új tanévben 6983 tehát közel 7000. Az elmúlt évben 5864 tan- és ovodaköteles gyermek volt, a szaporodására lehet következtetni.

— **Ujjesti község előjárósága** a következő hirdetményt bocsajtotta közre: az 1896. évi hadmentességi díj folyó évi október hó 1-en esedekessé vált, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 54. §-a alapján ugy a hadmentességi díj kötelesek, valamint azok munkaadói felhivatnak, miszerint esedékes hadmentességi tartozásikat a netán még fennálló mult évi hátralékokkal együtt folyó évi november hó 15-ig Ujjesti község pénztáránál befizetni el ne mulasszák, mivel ellenkező esetben a fokozatos végrehajtás fog alkalmaztatni.

— **Telefon-Hirmondó.** A Telefon-Hirmondó vezetősége többszöri felszólításunkra kilátásba helyezte, hogy kivezeti Ujjestre kábeleket, ha legalább 200 előfizető jelentkezik s e czélból gyűjtőív is fog legközelebb kibocsátatni. Időszerűnek tartjuk tehát a Telefon-Hirmondó előnyeit es kellemeit feltárni nagyközönségünk előtt. Nagy előnye egyrésztől az, hogy az újdonságokat a leggyorsabban közvetíti, különös tekintettel van az üzletvilágra, mert naponként többször értesíti előfizetőit a bécsi, frakfurti, párisi, hamburgi, bremai, antwerpeni, londoni es newyorki tőzsdék árfolyamairól; ha pedig különösen fontos eseményt tudat, riadójjellel (trombitás-erő hang) hívja fel az előfizetők figyelmét; másrésztől pedig naponként kitűnő művelzetben részesíti előfizetőit, a mennyiben naponként hangversenyt es felolvasásokat rendez, melyeken művészi es irodalmi világunk legjobbjai működnek közre, sőt kivívta legujabban azt, hogy az előfizetők minden operai-előadást ottanon halgathatnak végig; akkor pedig, mikor operai előadás nincs, a nép-uház operett előadásai hallhatók. Eme eddig felsorolt előnyeihez tartozik még az is, hogy előfizetési ára nem sokkal nagyobb, mint bármely napilapé. Különös figyelmébe ajánljuk tehát a Telefon-Hirmondót Ujjesti művelő közönségének s hisszük, hogy a 200 előfizető mihamarabb jelentkezni is fog, tekintve azt, hogy előfizetési ára egész évre csak 18 frt s a bevezetetés abszolút semmibe sem kerül.

— **Felületett bizottság.** Mult hó 19-en tartatott meg a Budapestvidéki villamos-vasut-társaság Ujjesti-Rákospatolai vonalának műtanrendőri bejárása, de a vonalat meg máig sem lehetett a forgalomnak átadni, mert annyi hiányosságot észlelt a bizottság, hogy azt még mostanáig sem tudták pótolni. Már pedig ez kétszeres felületés. Felületése egyrésztől a bejárást eszközlő bizottságnak, mert egy rendes társaság teljesen es kifogástalanul elkészített pályával áll a bizottság elé; másrésztől a nagyközönségnek, mert naprolnapra lesi, hogy mikor tűnnek már el végképen Ujjestről azok a bizonyos özönvizelőtti bákák s váltják fel a modern villamos kocsik. Mäskülönbben ismeri már a publikum a budapesti közúti vasut-társaságot es annak kvalifikálhatlan eljárásait, tudja, hogy az összes közlekedési vállalatok közt ő teszi próbára, ő szekirozza vérig az utazó közönséget es végül tudja azt is a közönség, hogy ha a »Bodendorfi« társaság nem létesített volna villamosvasutat Ujjesten tovább utazhattunk volna rozoga kocsikban gypmesternek való lovakkal az idők végeig. Ezuttal felhívjuk a műtanrendőri bejárás bizottságának nagyon tisztelt tagjait s különösen szakértőit, hogy az István-Deák-utca sarkán lévő életveszélyes kanyarodást szüntesse be, mert a Szeredniczky-ház es a vágányközti 80 center távolság a pasagerra életveszély nélkül nem használható, még akkor sem, ha a ház falán levő postaszekrény el is távolíthatik, mint a hogy azt legutóbb felületés szemle után nagy bölcsen elhárították.

— **Az ujjesti kath. legényegyet f.** hó 26-ra tervezett bucsuestélye a rossz idő folytán elhalasztatott es ma vasárnap okt. hó 4-en fog megtartatni.

— **A vasmhazteri új hid** ma fog átadatni a közforgalomnak. A felavatásnál ő felsége a király is jelen lesz. Az új hid Ferencz József hidnak nevezetik el.

— **Berkovits Józsefet**, ki egy ember halálának volt ő özöje, néhány hónap elöli s kit akkor le is tartóztattak, a budapesti büntető törvénysek 2000 frt biztosíték letetele után szabadlábra helyezte. Ugyeben a végtárgyalás legközelebb fog megtartatni.

— **Bevadott plebánia.** Harmadeve az ujjesti plebánia megeskették a galiciai illetőségű Iván Jakabot Bosnák Annával. Később kiderült, hogy Iván még katonasorban van, s be is sorozták a következő évben katonának. Ekkor a katonai hatóság föjelentésére Illek Vince ujjesti plebános ennek két kápánja: Polakovics Mihály es Petróczy József törvény elé kerültek. Mind a három belkészt szerdán vont a felelősségre Kürthi József dr. bíró a véderő ellen való kihágás miatt. A bíró gondatlanságot csakis Polakovics Mihály eljárásában látott, a kit 30 forint pénzbüntetésre ítelt. Polakovics megnyugodott az ítéletben s a birságot rögtön lefizette.

— **Mulatság.** Mult hó 30-án tartotta az »Ujjesti központi asztaltársaság« játékonczélu táncvigalmat. A tánczot egy Herczföld Dezső által előadott monológ es »Süketnek kell lenni« czimű 1 felvonásos bohózat előzte meg. A kitűnően sikerült előadás főszereplője Förster Erna k. a. volt, a kinek ugyancsak kijutott a jól megérdemelt taps es eljamból. Az asztaltársaság, mely a napokban kapja meg a miniszterileg jóváhagyott alapszabályokat, alig másfélévi fennállása alatt mintegy 60 gyermeket látott el teli ruházattal es állandó pénzsegelylyel — az idén is, noha a jobbmódu osztály érthetetlenül megvonja pártfogását e nemes czélu es önzetlen egylettől — 50-60 gyermeket fog felruházni vallásukra való tekintet nélkül. A kedélyes mulatságnak a reggeli órák vetettek véget. A jelenvolt hölgyek közül sikerült a következők neveit megtudnunk: Deutsch Józsefné, Haarné, Huber Antalné, Friedmanné, Kohn Jakabné, Perl Adolfné, Polacsek Jakabné, Schwartz Lipótné, Silbermann Izidorné, Singerné, Steininger Gyuláné, Ungárné, Weiszné, Benedek Juliska, Brucker Helén, Deutsch Barta, Deutsch Etel, Deutsch Milka, Donath nőv., Engel Etel, Engel Irma, Förster Erna, Friedmann Eszti, Friedmann Mariska, Grosz Gizella, Hercz Mariska, Kemény Róza, Klein Anna, Klein Erneszt, Klein Fanny, Klein Netta, Kohn Irma, Kohn Róza, Kohn Szerén, Markus Róza, Markus Terez, Mátrai Terez, Neumann Deborah, Neumann Zsenni, Polacsek Janka, Pollák Katicza, Reisz Zsófi, Riesz Paula, Rózsa Anna, Schönberger nőv., Schwartz Aranka, Schwartz Mariska, Spetler nőv., Spitzer Róza, Stern Emma, Sternthal nőv., Szirányi Malvin, Szepesi nőv., Weisz Giza, Weisz Olga, Weisz Sarolta stb.

— **Planétás fényképész.** Egy ujjesti fényképész, a kinek a nevet ezuttal még elhallgatjuk, szövetezik oly vállalkozó szellemű venasszonyokkal, a kik a nála készült es sikerült női arczképeket uolnai színes borítékba helyezve, ekesszavu planétával együtt 5-10 krajczárért adogalják el a városligeti esőseleknek, mint jövendőbeli menyasszonynak képmását. Képzeltető milyen örömet szerzett az a fényképész két ujjesti ismert kisasszonynak, mikor a városligetben sétálva, egy ily planétás bodefalát dekoráló arczképek egyikeben es másikában saját arczképeiket ismertek fel. A legott kérdőre vont planétás asszony habozás nélkül megjelölte azt az ujjesti fényképezst, a ki a fényképeket ezerszámra potom-áron vesztegeti. Megerdemelné az a fényképész, hogy tisztességtelen eljárásáért nevet kiírva pellengere állítsuk, mindazonáltal ezuttal még figyelemmel arra, hogy családja van s anyagi gondokkal küzd, az életfentartás lehetőségétől megfosztani nem engedj belkiismeretük. Hiszük, e leczkén okoini fog es megszaktítja összeköttetéseit a planétás venasszonyokkal.

— **Felülfizetések.** A központi asztaltársaság ez uton nyugtazza az alább következő felülfizetéseket s halás köszönetet fejezi ki a nemestelkü adakozóknak. Felülfizettek: Wolfner Nándor 20 frt, Weinberger Márk, Egyedi Lajos, Weisz testvérek, Kure: Gyula 5-5 frt, Schliek-gvár hivatalnokai 8 frt, Silbermann Izidor, Fleischmann Alajos, Deutsch Jozsef, Bauer Jakab, Ehrenwald, Csik Ivan, 3-3 frt, Steininger Gyula, Próna Alajos, Radics Dávid, Katz Antal, özv. Schwartzné Friedmann Miksa, Schwarz Ignác, Singer Lipót, Adler Sándor, Schreiber, Klein Ignác, Mauthner testvérek, Steiner testvérek, Mayer Ottó 2-2 frt, Jelzálogbank (Budapest) 1 frt 88 kr., Klein Bernát, Fuchs börgyar, Waidapfel, Czorn, Edvi Illes Kálmán 150-150 kr., Scherzer Károly, Hoffmann Jozsef, Dorner Nándor, Bagyi István, Deutsch Zsigmond, Sonnenfeld Adolf, Nasser testvérek, Spitzer Mór, Fornheim Zsiga, Geró Jozsef, Csepesányi B. A., Stern Vilmos, Hédervary Lehel, N. N. 1-1 frt, Steiner Jozsef 80 kr., Deucht Paula 60 kr., Grosz Ignác, Pospischi Janos 50-50 kr., Webermann 40 kr., Schlesinger Károly 30 krt.

Vegyes.

— **A »Nemzeti Növevelés«** czimű folyóiratban Zigány Jolán, a stuttgarti főzöiskoláról a következőket mondja: »Az oktatás felőleli magába úgy az egyszerű, mindennapi házi-

életrendnek, mint a finomabb, fényűző konyhának az ellátását; nevezetesen magát a süstést-főzést elejétől végig, a gyümölcsök s főzelékek válogatását, telire elrakását, a konzerválást, az étlapok összeállítását, az izléses találatát, az asztalok elrendezését és díszítését, a főszolgálatot. E sokoldalú foglalkozás közben ismerik meg a növendékek az élelmiszerek pénzbeli és fiziológiai értékét, azok használatosságát, végre meg azt a ritkán található fontos tudnivalót, hogy mit, mikor és milyen összeállításban lehet alkalmazni. Igen érdekes az elkészített ételeknek értékesítési módja, amely kezdetben nem esékely gondot okozott az amúgy sem gazdag és szerfölött takarékos nőgyeletnek. Végre azonban a német élelmesség a szinten faji jellegként ismeretes kedélyességgel párosulva, oly szerencsésen oldotta meg a kérdést, hogy az anyagi előnyökön kívül a tanfolyamoknak didaktikai haszna is származott belőle. Magában az intézeti épületben ugyanis szép, tágas, barátságos szobát rendeztek be ebédlőnek, ahol kizárólag hölgyek számára terítettek. Egyszerű asztalok és székek vannak sorjában egymás mellé helyezve, az ablakokon csinos, hófehér csipke-függönyök díszítenek s a vendégeknek maguk a növendékek szolgálják föl az általuk főzött és kitálalt ételeket. Ugyancsak a növendékek terítettek és váltanak az ebédlőben, ahová igen tisztességes közönség jár, miért is aztán sem a növendékeknek, sem szülőinek nem derogál ez a főszolgálat. Az iskola vendégei kellek: a rendszeres előfizetők, akik a három fogásos ebédért fizetnek havonként 20 márkát s a napról-napra étkezők, akik egy-egy table d'hôte ebédért 70—80 fillert fizetnek. A vendégek legtöbbször felsőbb iskolába (tanítóképzőbe, konzervatóriumba) járó kisasszonyok, fiatal tanítónők s általában olyan szerényebb anyagi viszonyok között élő művelt hölgyek, akik el akarják kerülni az apró izetlenkedéseket, amelyeknek a vendéglőkben magányosan étkező nők majd mindig ki vannak téve. Az iskola ebédlőjének az olcsóságon kívül még az az előnye is megvan, hogy szívesen elkészítenek minden külön megrendelt ételt is, sőt igen örülnek az ilyen megrendelésnek, mert a növendékeknek új meg új gyakorlatra nyújtanak azok alkalmát. Az ebédlőben el nem fogyott ételeket aztán az iskola cselédjei az utcán igen olcsón árúsítják el a szegény munkásnépnek, úgy, hogy az iskola e részben egy igen jó népkonyha szerepét is teljesíti. Ezenkívül szokásban van az, hogy az iskola ebédlőjében nagy társasvacsorákat, ebédeket, teákat szolgálnak föl megrendelésre, sőt kü-

lönböző családi ünnepélyek étkezései is ott folynak le. Elfogad továbbá az iskola mindenféle külön megrendelést is és örömmel teljesítik azt, ha csak egy hideg halat, vagy valamely pecsenyét, pástétomot, süteményt kell is készíteniük. Nagyon praktikus berendezés az is, hogy elvállalja az iskola mindenféle konzervek és befőttek elkészítését: gyakran egy-egy nyaraló családnak egész estétárat felszerelik minden szükséges telire való gyümölcscsel, zöldséggel, befőttekkel. És mivel az iskola minden megrendelést olcsóbban és lelkiismeretesebben teljesít, mint a vendéglők és czukrászok: azért a nagyközönség valóban nagyon sok megbízással halmozza el a főzőiskolát. Majdnem napirenden van az ünnepélyek kifőzése! Ilyen főzőiskola elkelne az újpestieknek is és általa sok férjnek öröm szerezhetnék, mert megszabadulnának

a sok kozmás ételtől és nagyon sok bosszankodástól.

Szerkesztői üzenetek.

Berki Dénes. Tárcaja felett a mit ön is természetesnek fog találni, csak akkor mondhatunk ítéletet, ha azt elolvastuk. Elolvastunk pedig nem lehetett, mert azt be nem küldte, bár a levélben azt írja, hogy: »bátorodom mellékelni«. Ugy látszik mire megírta a kísérőlevelet »bátorsága« alább szállt. Ez már nem jó jel, de azért csak küldje, elvállaljuk, mi lakik önben.

Több hölgy R.-Palotán. Igenis nős ember. Fiatal felesége van, de hat ő maga is fiatal ember még.

Cajus. Ne holygassa. Nem bántja az önt, s ha bántaná is, miköze ahhoz a nagy közönségnek? Vegye el maga.

Eladó telkek.

Az »Ujpesti kereskedelmi és iparbank« tulajdonát képező

Földessy-féle telkek

szabad kézből eladók.

A venni szándékozók ez ügyben bővebb értesítést nyerhetnek minden héten **szerdán délután 3—5 óra** közt a bank helyiségében Ujpest, Árpád ut 3. szám.

8

A beállt iskolaidény alkalmából

van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy:

iskolakönyvek- és iskolatáskák,

valamint mindennemű

író-, rajz- és festőszerek

kifogástalan minőségben és feltűnő olcsó árakban
csakis nálam kaphatók

Schön Bernát,

könyvkereskedő-, papir- és nyomtatványszállító Árpád ut 15.,
főközllet Károly- és templom-utca sarkán.